Centrale Commissie Dierproeven

Niet-technische samenvatting 20173568

1 Algemene gegevens

1.1	Titel van het project	Overdracht van bacteriën uit mest van wilde vogels naar leghennen
1.2	Looptijd van het project	2017 - 2019
1.3	Trefwoorden (maximaal 5)	Vogelgriep, pluimvee, wilde vogels, transmissie

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.

U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.

- ☐ Fundamenteel onderzoek
- ☒ Translationeel of toegepast onderzoek
- ☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- ☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
- ☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- ☐ Hoger onderwijs of opleiding
- ☐ Forensisch onderzoek
- ☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)

Wilde vogels spelen een rol in het overbrengen van ziekten zoals vogelgriep naar pluimveebedrijven. Het doel van dit project is aantonen dat er overdracht is van bacteriën uit de mest van wilde vogels naar pluimvee. De overdracht van bacteriën wordt gebruikt als een indicator voor hoeveel contact de wilde vogels hebben met pluimvee en of het pluimvee gevaar loopt om besmet te worden met vogelgriep. Hierdoor wordt het beter mogelijk om een voorspelling te doen over de risicofactoren die bij het overbrengen van vogelgriep tussen wilde vogels en pluimvee een rol spelen. Bovendien hoeft er dan niet meer gewacht te worden op een nieuwe uitbraak van vogelgriep om maatregelen ter voorkoming van een vogelgriepuitbraak te toetsen op hun effectiviteit.

3.2	Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	Vogelgriepuitbraken hebben grote maatschappelijke en economische gevolgen, omdat kippen op grote schaal geruimd worden. De economische en maatschappelijke impact van goede preventiemaatregelen is daarom groot. Door het voorkomen van de ruimingen en handelsbelemmeringen is er minder economische schade en minder maatschappelijke onrust. Daarnaast is vogelgriep een ziekte die ook gevaarlijk is voor de mens en daarom is het ook in het belang van de volksgezondheid om vogelgriep uitbraken zoveel mogelijk te voorkomen. Door dit onderzoek krijgen we meer inzicht in mogelijke risicofactoren die van invloed zijn op vogelgriepuitbraken. Daarnaast kunnen we preventieve maatregelen die helpen om vogelgriepuitbraken te voorkomen in de toekomst beter toetsen op hun effectiviteit. Tevens geeft dit project nieuwe inzichten en kennis over de mogelijkheden voor het gebruiken van bacteriën uit de mest van wilde vogels en pluimvee om overdracht van ziekten tussen deze dieren te bestuderen. Ook in studies naar risicofactoren bij andere ziekten waar insleep van buitenaf een rol speelt, kan de opgedane kennis toepast worden. De kennis uit dit project zal de georganiseerde dierziektebestrijding kunnen verbeteren en helpt bij het voorkomen van uitbraken van vogelgriep of andere ziektes.
3.3	Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	Kip: 220
3.4	Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	Het vangen van de dieren voor het nemen van swabs geeft kortdurende onrust. Het toedienen van bacteriën van gezonde wilde vogels aan de kip geeft geen aanleiding tot verschijnselen bij de leghennen.
3.5	Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	220 dieren: matig ongerief.
3.6	Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	De dieren worden in het kader van de studie geëuthanaseerd.

4 Drie V's

4.1	**Vervanging** Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.	In deze studie wordt gekeken naar de overdracht van bacteriën uit mest van wilde vogels naar leghennen. Hierbij is van belang dat bewezen wordt dat de bacteriën uit de mest van de wilde vogels in staat zijn om zich in de darm van de leghen te handhaven. Dit is een complex proces en is niet anders te bestuderen dan door de doeldieren mest van wilde vogels te geven en de veranderingen van bacteriën in de kip direct te vervolgen.
4.2	**Vermindering** Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal	Op basis van de beschikbare literatuur en aannames is het minimaal benodigde aantal dieren bepaald. Vervolgens wordt gestart met een pilot om te bepalen of er voldoende effect te meten is. Op basis van deze pilot wordt het aantal benodigde dieren voor de vervolgstudie opnieuw bepaald.

	dieren wordt gebruikt.	
4.3	**Verfijning** Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.	Verfijning is gedaan door het juiste diertype en de juiste leeftijd te kiezen. De gekozen diersoort is het dier waarbij de meeste vogelgriep besmettingen in het veld optreden en de diersoort waar de studie zich op richt. De leeftijd komt overeen met de leeftijdscategorie waarin de meeste besmettingen in het veld voorkomen.
	Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.	Alle handelingen aan de dieren en de verzorging ervan worden uitsluitend door bevoegd en bekwaam personeel uitgevoerd. De dieren worden dagelijks regelmatig geobserveerd. Bij het optreden van klinische verschijnselen van verminderd welzijn zullen de dieren tijdig worden gedood.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum	23 januari 2018
Beoordeling achteraf	Nee
Andere opmerkingen	Nee